pol. I
Kaz.
X.
Cypr.
Z
Zochowsk[ie]go bis. witeps.
ded.
X[ię]cia
Alex.
na
Ostrogu
i
Zastawiu
Wilno
1672.

131.

PASOWANY OD CHRYSTVSA

NA ZIEMI,

A, ZA PRZEWAZNE RYCERSKIE DZIEŁA,

W NIEBIE

TYARĄ CHWAŁY VKORONOWANY KAWALER

X^ŻE GANDYEY BORGIASZ FRANCISZEKS.

TRZECI ZAKONV SOCIETATIS IESV GENERAŁ.

Przy wesołych, Solenney od Náświętszego Oycá Pápieżá KLEMENSA X. Kánonizácyey, w Panstwach Korony Polskiey, y W^o. Xstwá Lit. Odgłosach; Trzećiego dnia Oktobrá R. P. 1671. w Kośćiele Soc. IESV Ostroskim náSummie Metropolitańskiey,

KAZANIEM

WSPOMNIONY

Przez

X. CYPRYANA ZOCHOWSKIEGO Episkopá Witepskiego/ y Mśćisłáwskiego/ Koadiutorá Archiepiskopiey Połockiey/ Dermáńskiego/ Dubienskiego/ Leszczynskiego Archymandryty/ Hegumená S. Krzyżá.

WWILNIE

w Drukárni O O. Bazylianow S. Troyce. Roku Panskiego 1672.

ZA LICENCYĄ I. M. X. METROPOLITY.

A
I X
N O
Y Z
H N
T W
K

IASNIE OSWIECONEMV XCIV I° MSCI

ALEXĀDROWI IANVSZOWI

Xciv NA OSTROGV, Y ZASŁAWIV,

HRABI NA TARNOVVIE,

WOIEWODZICOWI KRAKOWSKIEMV,

PANV A PANV, DOBRODZIEIOVVI, Y KOLLATOROVVI MIŁOSCIVVEMV.

KANDYA Grecka, nie bez żálu cáłey Europy, Ottomańska nienasycona odebrána potęgą, rzewnemi zrzenicę Chrześciańską zálałá łzámi, á w głowach Naswiętszego Klemensá Dźiewiątego, y Oycowskie iego Serce, táką *perstrinxit* boleśćią, iż prętko záspiewał Rzym, ten Rym po nim:

CLEMENS PROCRETA VERTITVR INCINERES.

Więc *hosce luctus* potomnym wiekom *notandos*, tego Roku przez Naswiętszego Páná Nászego KLEMENSA X. GANDYA ośiera Hiszpańska, kiedy Gándyyskiego Xiążęćiá, FRANCISZKA Swiętego. *Soc.* IESV Generáłá, ná Ołtárzach cáłego swiátá *wystáwia adorandum*: ktory *nouo patrocinio* Náiáśnieyszym Monárchom y Xiążętom Chrześćianskim sławne zwyćięstwa, *contra rebellia capita, & ablatorum* ominuie *restitutionem*. A komuż expugnácyá, nie iuż Kándyey Greckiey, ále Vkrainy Grecką záráżoney Schizma *incumbit*, iáko W. X. Mśći, dobr támtych *amplissimo hæredi*. Do Wászey bowiem Xiążęcey Mśći, przy odważnych, y szczęśliwie, tą Nawą Rzptey kieruiących Wodzach, należy, *hanc expugnare Prouinciam, gentesq́; superbas, & duræ ceruicis populos, ad obsequium Principis, & Reipublicæ*, przywieść, náchylić. Czego ábyś dokázał, *apparatu sacro profectus, ingentem virtutum*, y sławney Káwáleryey Xięstwá dźiedźicznego *exercitum in Vkraina internecionem duxisti*. Widźiałem ćię nie dáwno Páná moiego, *in tentoriis*, kiedy nie pieszczotom *adhæsisti*, ále maiestát vtáiwszy, *pectus publicis cu-*

 ris ex-

ris, excubiis, zá miłą Oyczyznę, *atteri* wolałeś. Notowałem częſte, y ochocze, W. X, Mśći resolucye, kiedy sam *vltrò,* ná niewczasy woienne ofiáruiąc śię, tę tylko *w* ſercu W.Xca. Mść *voluebat* imprezę, áby *Marte, & Arte, victrices* W. X. Mśći Oſtrogskie, y Zasłáwskie *Phalanges,* wiarołomnego poddánego, z rebelliey zráźiły. *Valuerunt* nieraz *ſtratagemata, diu noctuq́;* záżyte, dość świátłe *ſub auſpiciis* Xiężyca Oſtrogskiego. Szczyćił śię Iozue, iż *ad sonum tubæ.* Ierichonskie vpadły mury: Ia tylko mowię, iż *ad inclytum nomen* W. X. Mśći dźiedźiczny Czudnow, dość *forti Præſidiario milite,* przez Doroszenká opátrzony, poddał śię. *Sic* Czudnow, *vberrimam gloriæ segetem,* dał W. X. Mśći, *& secundiſſimis auris,* W.X. Mśći *prouehit fortunas.* A iákoż *prouehere* niema? gdy *armatum Principem,* á wnim zárowno, *armatam ſenſit Religionem.* Iuż to *sæculum Sanctorum Principum,* wraca śię: kiedy Iáśnie Oświecony *Heros Societatis IESV,* Borgiasz S. odebrał Watykańską nieomylną dekláracyą, iż siła dla niebá czynił, y dla tego prekonizowány zá Swiętego. A Wasza Xcã Mość, z Przodkow swoich, *tot palmarum Meſſor,* Wielkich Xiażąt Oſtroskich, y Zásławskich, *brachium & gladium* máiący. niezmierne dla Oyczyzny, kilką Tyśięcy włásnego woyská. zá iey cáłość *certando,* wysypał koszty. w Bogu nádźieiá, iż *non parce gemet rebellis* zá przeszłe rebelliey látá. *Viuas* iednák *æternũ Princeps,* nie tylko że drogocennego zdrowiá, y *ærarium* Páńskiego, nie żáłuiesz dla Oyczyzny, ále ze *Dei causam, fecisti Tuam.* Ták *Iura Eccleſiæ,* [illegible] *Vnionis.* powáżáſz, iż gotowym ieſteś (*ab ore* tego W. X. Mść. nauczy[illegible]śię) *aſſerere Eccleſiæ,* cokolwiek z Przodkow świątobliwych W. X. M. iey *debetur, á iniquitas temporum ſub litem vocáuit.* Iákoż. niech Waszey X. M. wdzięcznymi będą, *in æuum succeſuri,* Synowie Bazylego S. zá to, iż Archymandryą Dubieńską *in meâ perſona* W. X. M. Kollatorowi memu miłośćiwemu supplikuiącą, reindukowałeś *in poſſeſſionem & vſum decimarũ,* z pol mieyskich Wielkiego Dubná. Czytać będą *authenticè, monumenta beneficentię* W. X. M. *hoc compendio* Panskiego podpisu zamknione: ALEXANDER IANVSZ XIAZE OSTROSKI, TO NADANE, STWIERDZAM PRAVVO. Za ten chleb dany, nie będą przepomináć W. X. M. łámiąc v Oltárza Pánskiego, *viuificum Panem.* Ia zaś *omne trinum perfectum,* Dermań[illegible]kie, Dubienskie y S. Krzyżá, od W, X. M. odebráwszy *Beneficium,* nietylko *cum fabulosâ Græcià, Tres gratias,* y dla tego *nunquam pares, perſoluo* Pánu moiemu, ále oraz z Iáśnie Przewielebnym Oycem y Coadiutorem moim: I. Mśćią Xdzẽm Gabryelem Kolendą, Kiiowskim, Halickim, y wszytkiey Ruśi Metropolitą, ktory zemną łáskámi, ludzkośćią, honorem w Dubnie od W. X. M. wyświádczonym, *vota saturauit,* to *ex imo cordis, profero:* Bądź VVásza Xcã Mość, *Antheus in tellure, Cygnus in marî, vt Achillem, & Herculem in omni laceſſere poſſis elemento: nulla mundi pars vacet, quam famâ non repleas.* A gdy Iasnie Oswiecona nieśmiertelney pam. Aloizya, Xiężna Oſtroská, Woiewodźina Wilenska, niebieskich mysli pełna, *Collegii Soc. IESV* Oſtroskiego *pientiſima* Fundatorká, ćieszy śię w niebie, iż vv Xięſtwie dźiedźicznym W. X. M. Xiażęćiu Swiętemu Borgiaszowi, erigowany Ołtarz, *Promulgat., & præſtita venerati.,* do teyże adoracyey Nowo-

kánoni

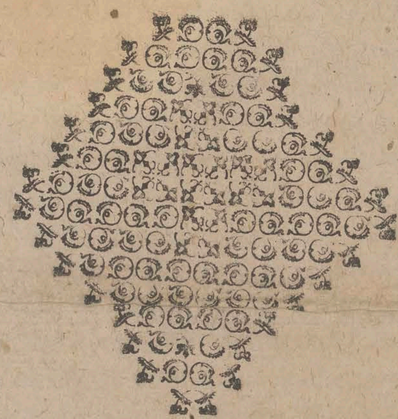
nonizowanego Swiętego, Wászę Xcą M. wzywaiąc, *supplicat de cælo*, abyś W. X. M. *tantæ molis*, ktorą pobożność iey *incomparabilis fabricata est, &* *habitantium in ea*, dobroczynnym Protektorem zostaiąc, oraz *Ecclesiæ Vnitæ non immemor*, to dwoie: *Societatem IESV, & Vnionem Ecclesiæ*, ktore *persecutionibus w* Kościele Bożym *creuerunt, crescunt, crescenteq;* miał *cordi*, á zá to wszytkich nas *corda migrabunt in te*, Pánie moy Iásnie Oswiecony; ktorego Bogomodlcą y wiecznie wdźięcznym Beneficiatem źostaiąc, piszę śię.

W. Xżęcy Mośći Páná, Dobrodźieiá, y Kollatorá młściwego,

Naynizszym sługą, y Bogomodlcą,

X. Cypryan Zochowski, Episkop Witebski, y Mśćisławski, Derman. Dubien. Leszczyn. Archymándrytá Heg. S. Krzyża.

B

Siat Lumbi vestri præcincti, & Lucernæ ardentes in manibus vestris, & vos similes expectantibus &c. Lucæ, 12.

PRzepasuyćie biodra wásze poki żyiecie ná Swiećie o Ludźie każe Zbawićiel; ábyśćie nie iuż iako Romani gladiatores, & pugiles nudi, ále podług Ewangeliey Chrystusa Paná præcincti, accincti do dźieł nieba godnych byli. Et Lucernæ ardentes in manibus vestris. We dnie pospolićie/ dla widzenia rzeczy niepotrzebuiemy Swiece: Przećie moi vczniowie/ moi electi, wam nigdy z ręku nietrzeba wypuszczać gorejacey pochodnie; bo wász żywot cáły nocą iedną będźie. Będźiećie Sydera, będźiećie Luminaria minora odemnie. Będźiecie iedni/ Stellæ errantes, missyonarzuszámi; errantes, byleby errantem do owczárnie moiey/ przywieść ouem, nogi/ vstá/ y ręce / mieć in perpetuo motu trzeba. Drudzy będźiećie Stellæ fixæ, Ascetámi / Bogomyslnemi Pustelnikámi / zámkniońemi w grobach Jakubámi/ rititrouánemi do głębokiey puszcze ná lát kilkadźiesiąt Páwłami. Będźiecie Stellæ fixæ, wrytemi przez lat śiedmdźieśiąt/ osmdźiesiąt/ dźiewiećdźiesiąt/ stupente naturâ, Stylitámi/ Symeonámi/ Danielámi/ Alypiuszámi. Sancti sunt coruscantia sydera, consolantia noctē nostrā/ sam Swięty/ y dobrze śię znáiący ná swiętych Bazyli Seleuciensis mowi. Coż za rożnica nocy ode dnia? Ta iest: w nocy rozeznáć niebo/ y co na niebie/ w nocy Astrologowáć/ w nocy dáć o niebie/ lubo probabile iudicium, sama tego pora vczy. Dźień zás ma to do śiebie/ iż niebieskie obroty / gwiázd porządek y liczbę / ma pod zasłoną/ Ziemskie tylko/ y co swiát wspaniáłego artis vel naturæ liczy odkrywa. Sancti sunt sydera coruscantia. Jesteśćie Swoleci Bozy zapalonemi na niebie kagáńcámi. Jesteśćie gwiazdámi. Stellæ sunt simulachra solis, qui occubuit; Jesteśćie żywemi obrazámi Náiaśnieyszego Słońca Chrystusa/ z ktorego my wiárą y nádźieią/ ciesżymy śię viatores. Byłeś/ Franciszku Swięty/ dniem y nocą; á wprzody dniem iásnym/ dniem Jasnie oSwieconym/ miałeś to wszytko co w stimie v swiata/ Vrodzenie/ sławá/ y honor. In cuius Generatione Deus miscuit aurū. Plato. Wielka twoia propago z Naiasnieyszych Krolow Arragoniæ, z Dźiedzicznych Xiążąt Gandyey idźie. Kto śię wten dźień chce nápátrzyć/ Antenatow/ Kolligatow/ Descendentow/ czystey familiey Borgiaszow obáczy dwuch Papieżámi/ Kállixta III. y Alexandra IV. Kardynałami/ Vicereiámi / Wielkiemi Hiszpanskiemi / Consiliarzami. Ale to dźień był dlá widzenia tylko rzeczy ziemskich w Borgiászu. Ten Splendor/ tá pompa/ czyniła go Jasnie oswieconym na żiemi. Pobożne zás Zakonne/ bogomyslne/ doskonałe/ rzadkie/ cudowne pożycie / to go ná ziemi y na niebie Sydus coruscans vczyniło/ w nocy iednák vstawicznych krzyżow nieznośnych persecucyy/ desolacyy serdecznych/ tesknice przyzwoitey Swiętym/ kiedy wiec mawia ø: *Cupimus dissolui, & esse cum Christo.*

Coż tu iiż ponas ná Swiece/ iesteśmy Sydera coruscantia noctu, spieszmy sie do Słonca nászego Jezusa/ ktorego swiátłościa żyiemy. Jesteśmy Sydera quæ præsunt nocti, takieśmy świecili/ że nas noc grzechowa nie ogarneła. Po dniu tym doczesnym/ y nocy przemiiaiacey/ nastapił dzień/ ktorego imie: Lux inaccessibilis; Swiátłość nieprzystepna/ stáła sie Maiestatem przystepnym Franciszkowi Swietemu. Oto iuż nie w Gandyiskim Xiestwie Swietym słyniesz Xiażeciem/ Swietym Vicerem Kataloniey/ Swi etym Nouiciuszem/ Swietym Zakonnikiem/ Swietym Doktorem Phylozophiey y Theologiey/ S. Kapłanem/ Swietym wielkiego Soc, IESV Zakonu/ & in ordine Trzecim Generałem. Nie iuż Hiszpania iedna czternastu Krolewstw Páni/ wzywa twoiey przyczyny/ ále cie cały swiát/ pod punktē vtraty zbawienia wiecznego/ winien vznáwáć zá Swietego názięmi/ y ná niebie. Toć przyznawaia Kápłáni we Mszach/ Kaznodzieie na Kathedrach/ Iżeś sie na tym swiecie sprawił podług Ewangeliey Chrystusowey/ maiac przepasane nietylko biodra y ciáło/ ále nawet mysli y wola.

Tacit9. Statista wiekow Rzymskich/ o Xiażetach to pisze: Cætera Principibus statim adesse, vnicum insatiabiliter parandum, prosperam sui memoriam. Wszytkoć Xiażetom iák z rekáwa idzie/ iedney im tylko rzeczy trzeba. Prosperam sui memoriam, odważne heroiczne dzieła/ zwycięstw co niemiara/ by pro aris focisque caris oyczyzny vmrzeć/ to sámo potomnym podać wiekom/ tym skrzydła/ nienasyconey obciażyć sławy. A ia powiadam; Victoria sui præstat victoriæ aliorum. Ow Potentat/ ow Satrapa/ ow Xiaże z Xiażat/ ow posadzony od Boga na thronie/ ábyśmy mu Homagium y należyte vsług oddawáli tributū. Ten Sobie na wiek..... pomna zárobi sławe/ kiedy zwycięży siebie/ iáko Swiete Xiaże Gandyiskie/ ktorego dzisia/ poczawszy/ od naywyższego kolána Oycá Swietego/ gentes & populi, na ołtarzach cultu duliæ weneruiemy.

Pospolicie/ quod delectat cogitare. delectat & facere, Augustyna Oraculum kto oczym rad mysli/ tego łacno sie y dopuści. Komu podoba sie velle, bedzie podobáło & facere. To w głowách stáránie Fránciszka S. było opásáć mysli wielka ostrożnościa/ áby nie latáły po nieprzystoynych obiectách. Ná swiecie bedac rozmáwia z biáła płcia/ ále potężna włosienica vzbroiwszy ciáło. Mysl iego pierwsza/ ktora mu dáła żywot/ iáko sam mawiał/ immortali cedro digna, tá była. Applikował sie widziec zmárłey Izabelli Cesarzowey ciáło. Odmyka grobowa deske: pátrza/ y dziwuie sie! Gdzie ono lice kráśne! gdzie purpurowe kolory! Już to z niego szarłaty zeszły. Gdzie ona attraktywa y magnes piekności! gdzie ona ádoracya/ ktora swiat Hiszpański temu Boszkowi żywemu czynił! wszytko to w robactwo obrociło sie. O szczesliwe poyrzenie Franciszká Swietego! wiem/ Boże moy/ iż solâ tuâ gratiâ excitas liberum arbitrium, cui seminas cogitatum. *Idiota*, Przez to spoyrzenie poruszyłá łaska twoiá mysli y wola Franciszka Swietego. Ten obrot oká ná zmárła Izabelle/ był okázya ad vocationem & conuersionem efficacem Franciszkowi Swietemu/ tym widzeniem zasłużył ná widzenie Boga. Coż to zá Physica Boska z Franciszkiem Swie-

tym/

tym/ obaczenie trupá iednego/ o niebieskim káże myslić widzeniu Fránciszkowi/ káże insygnia ducália rzucáć / á bráć w rece / herb/ y chorągiew nayslodszego imieniá JEZVS. Job Swiety Pocieszycielow swoich w chorobie znáczney/ vanos consolatores zowie; nie ták sie cieszy z muzyki/ iáko z pátrzániá ná robáctwo: Putredini dixi, Pater meus es, soror mea vermibus. ma ich zá Rodzicow v siebie. Tu origenes do rzeczy: Sicut puellos aspectu parentum recreari, ita Iobum vermium. Jáko synowie sie cieszą pátrzáiąc ná Rodzicow/ ták też y nasz Swiety Kánonizat / Widząc pełne robákow oczy/ vszy/ nozdrzá Jzabelli / odnosi ná sercu pełnią pociech niebieskich/ obydza sobie ziemskie/ áby sie cieszył ná wieki/ iż twarz iedná w rope rospuszczoná / nauczyłá go myslić o nieśmiertelney sliczności.

Potrzebna tu ze mną vczynicie refleryą : Gdyby te vokacyą Boską mimo sie puscił Fránciszek Swiety/ y Xiążeciem tylko Borgiászem vmarł/ Byłáżby do tąd iego pámiątká? Byłáby/ ále inter famosas imagines. Byłáby tá rewerencyá imienia iego? byłyżby te Ołtárze erigowáne? Byłáżby tá inclinatio, adoratio Katholickiego świátá? bynamniey. Jużby do tąd Borgiászá tylko zostáło: Puluis, cinis, & nihil. Teraz Krolewskie/ Xiążece/ Páłáce/ nic droższego mieć niemogą/ nád ritrákt Xiążeciá Gándyiskiego/ pokornego Jezuity.

Jużeś po otrzymániu tey vokácyey. Fránciszek Swiety: disposuit ascensiones in corde suo, ibit de virtute in virtutem, áż oglądá Deum in Sion. A w tym/ podnosi rozległa Hiszpánia palpebras / y niebo cáłe sypie sie ná spectaculum, ktore z siebie Angelis & hominibus Xiąże Borgiász czyni/ wstepuiąc do Zakonu Swietego Societatis IESV, do Zakonu/ accinctorum, ná naymnieysze Swiece Apostolskiey skinienie. O ktorzy tysiiecie Olbrzymow ná málenkich sygnetách/ o ktorzy kilkanáście tysiecy dziewic z Vrszulą Swietą pomęczonych/ ná perle iedney wyryć vsiłuiecie/ potráfcież alto de genere satum Fránciszká Swietego/ ex pusillo magnum, ex magno pusillum wyrázić/ by náysubtelnieyszym instrumentem odmalowáć/ by Apelesowa reka. Quomodo minoratus est! niecháyże Xiąże de Sales Fránciszek Swiety/ ná Biskupiey godności/ naywyższym w Kościele Bożym Maiestácie dostepuie Kanonizácyey. Ale nász Xiąże Borgiász bierze sukienkę naypokornieyszego Zákonu/ gdzie sie trzeba rezolwowáć żyć nie swoim/nie włásnym rozumem/ nie wolą włásną/ ale wolą stárszych/ gdzie wynosić sie nád inszych/ popisowáć sie tym co możesz/Scelus. Z tey propozycyey przez cáły żywot trzymáć sie iuż trzeba: Noli te comparare maioribus, noli minoribus, noli aliquibus, noli vni. *Idiota.*

Jan S. máiący oko ná dni ostáteczne świátá / widział słonce/ hrubym włosiánym odziáne worem. Fiet Sol sicut saccus cilicinus. Jeśli kiedy iáko teraz/ qui mollibus vestiebatur, *Słonce* Horizontu Jberiey Fránciszek S. bierze ná sie niezwyczáyne edukácyey Xiążecey odzienie/ tą sukienką vtáił wszytko czymkolwiek był/ y świecił ná świecie / opásuie sie nie ták pásem materyálnym/ iáko meditacyámi Pátryárchy Swietego Jgnacego/ wiekom teraz y potym nástepuiącym sławnemi. Meditacyámi/

ktoremi

ktoremi teraz ná duszy posilaią sie/ naywyższe y nayniższe w Kośćiele Bo-
żym ſtany/ meditacyami co swiát reformowały/ y od złośći powśćiągnely.
Każdemu to Swiętemu ſłuży/ non eſt inuentus similis ei, qui ſeruaret
legem Excelſi. Bo w każdym swiętym/ intendit P. Bog doſkonáłosc chrze-
śćianſką oſobliwym iakim/ wydźielnym od innych ſpoſobem: każdy Swięty
przyſłużył śię Pánu/ singuláriter w czymkolwiek/ czego drugi nie vczynił/
y ták mowi śię. Non eſt inuentus Similis ei, qui ſeruaret legem Excelſi. Coż
ták specyalnego Franciszek S. vczynił dla Chryſtuſa Pana? To że nietyl-
ko quo adsensum moralem, ále nadto & literalem, práwdźiwie opasał biodrá
swoie. Delikáci albo ráczey pilni ciáła swego piaſtunowie/ słuchaycie. Był
Xiążę Kánonizat/ temperamentu delicyámi rozpieszczonego/ y przeto ciáłá
przepełnione. Ták te powierzchną exorbitancyą/ mortificatiami/ pośtámi/
vwędził/ że wyborne ſkorą ciáła zbywaiącą mogł sie wkilkorą opasać/ y o-
pasywał śię/ pokraiałby śię pewnie y wpasy dla Chryſtusa Pana; Non eſt
inuentus similis ei, qui ſeruaret legē excelſi. O ciáło Swięte/ podobne niebu;
Isai. c. 34. In illa die cæli vt liber complicabuntur: Beda/ práwi/ niebiosą iáko Xięga
iedna/ ktora śię więc zamyka/ y ani papier w trabę iedne zwiia. Názwę ia
ciáło twe swięte/ librum complicatum. Zſtáło śię xięgą/ ná ktorey mogł
każdy czytać/ vmartwienia osobliwe/ poddánſtwo ciáłá duchowi. A iáko
więc o roſkosznikach swiátá tego/ co to podług Pachomiuszá S. inebriantur
paſſionibus mawiamy/ iż maią dusze ćielesną/ ták o Franciszku Swiętym/
możemy mowić/ iż ćiáło iego było duchowne. O ciáło Swięte zſtałoś
śię namiotkiem iednym/ łácnym do zwinienia po bitwie/ po zwyciężo-
nym zarazliwym swiećie! O magne Baſili (głoś ieſt Nazyánzena Theolo-
gá Greckiey) qui præter oſſa, & cutem, nil reliquiſti terræ. To twoia zaletá
Proto Patriárcha Zakonow Bazyliuszu Swięty/ iżeś nam synom twoim
nic nielegował więcy/ nad ſkorę/ á kośći. Toż y tobie Miſtrzyni moia So-
cietas IESV Borgiasz/ nie insze cara pignora zoſtawuie/ iedno ſkorę/ á kośći/
Vir præcingens lumbos suos, sámą tylko ſkorą. Całuię ia nogi twe swięte
quam pulchri greſſus in calceámentis filia Principis. A ia rzekę: Fili Princi-
pis Franciszku S. o iák piękne/ y rącze nogi twe Xiążęce/ ktoremi nie do
Eminentiey Kárdynalſkiey wiele rázy ofiárowaney biegłeś ále przednią v-
ciekałeś quàm pulchri greſſus, kiedyś śię ofiarował/ ná prace/ y męczeń-
ſtwo do Indyey/ zgołá præcinctus byłeś/ do prac do nawrocenia pod-
ziemnego świata.

Et lucernæ ardentes in manibus veſtris. synowie ogniſtego Ignácyuszá/
powinni mieć w ręku ogień nieuſtaiący, opera ignita, opera formata chari-
tate. Jakoż tepiditem w Zakonnikach swoich/ niechwáli Societas, ſtará
śię áby wszyſcy byli Oratorami duchá Swiętego verbo, & opere, & ipſi
ardeant, & alios ardere faciant. Stárać śię każe áby serca ich były receptacu-
lum Duchá Swiętego/ zſtępuiącego w ogniu charitatis/ zſtępuiącego w
ogniſtych ięzykách. O tego ięzyká ſtára śię Societas IESV, máiąc tego ięzyká
zbawiennego v śiebie/ niedba o ięzyki ludzkie/ ktoremi Swięty Zakon/ fili

tenebra

tenebrarum ßpocić zwykli. Ieſt iednák nieomylna y poprzyśiężona w Proceśie Rzymſkim propozycya Błogosławionego Iozaphata Kuncewicza Archiepiſkopa Połockiego o Swiętym Societatis IESV Zakonie: Nierozumiałbym/ práwi/ áby był z przeznaczonych do nieba/ kto nienawidzi Societatem, y kto nie ieſt Przyiacielem oney.

Teſtes in Proceſſu Roman. B. Ioſaphat.

Et vos similes hominibus expectantibus. Wiedział to dobrze Francißek S. co Hugo â Sancto victore nápiſał/ nec totus orbi sufficit cordi hominis nec cor hominis toti orbi: na świecie vnika Vicereyſtwá Katalonſkiego/ w Zakonie Purpury Watykanſkiey. Aż z żalem patrząc przychodzi na Swiátowych Ambientow. Anhelantow/ kiedy z paralitykámi Siloamſkiey sadzawki/ wołaią; Domine hominem non habeo qui me mittát in Piscinam. O Pánie kiedyż ia tey godności doſtąpię? kiedy mię potka toż ßczęście co y drugiego? niemaß ktoby mię dźwignął/ niemáß ktoby moie intereſſa/ tak promouował iáko swoie włáſne. Francißek Swięty podług Ewanyeliey Chryſtuſa Páná/ niechćiał bydź Ambientem/ ále Expektantem. Ieśli ktory Zakon/ ná expektatywie y nadźiei długiey trzyma/ iáko Swięta Societas IESV. Nim Nowicyat odpráwiß/ & vos similes expectantibus: nim Philozophią & uos similes expectantibus: nim ßkoły mnieyße vczyć przeſtánieß/ & vos similes expectantibus: nim Theologią czteroletnią/ cum plauſu y gruntownie ſkonczyß & vos Similes expectantibus: nim Tertium annum, bądź Similis expectantibus. A iużeż temu Koniec? Acapite. Poczynay vczyć ßkoły wyżße/ & vos similes expectantibus: nim Profeſſyą quarti voti dádzą/ & vos similes expectantibus. Agdy w Zakonie liberis votis miáł zoſtáć Generałem Francißek Swięty/ ácz zaraz prawie exacto Tyrocinio, maturum culmini reddebant merita, y vocabant ad clauum. wßákże trzebá támſbyło Iudicium delegatow cáłego Zakonu/ iż to ten positiuè ieſt godnym bydź Głową Kilkudziesiąt Tyśiecy mądrych/ czyſtych/ Swiątobliwych ludzi. Et vos similes expectantibus; Nuż przez cały żywot bez narußenia trzech Slubow żyć trzebá/ & vos similes expectantibus; meditacyą co dźiennie/ á Exercitia quotannis odprawowáć/ y wyſchnąc nad modlitwą wnętrzną/ & vos Similes expectantibus; żeby ćię nie notowano/ raz/ dwa/ trzy/ álbo cztery nieupomniano/ żeby co zdrożnego niepokazało śię po tobie. Cokolwiek bowiem nałogiem álbo incorrigibilitate trací/ niema mieyſcá in Societate, & vos similes expectantibus, To to vmnie Zakonnik/ Idiota l. 2. c. 5. mowi/ Si cor suum repleuerit triplici timore, vt videlicet timeat pro acceptâ gratiâ, amplius pro ámiſſa, sed maximè omnium prorecuperatâ. Ná ten to żywot/ gdźie ſtąpáć trzebá/ iák po brzytwach/ ále doſkonáły/ rezoluował śię Francißek Swięty/ y chwalebnego dokończył/ zachowawßy Regułę Swiętego Oycá swoiego/ że vnum iota zniey nieopuśćił. Dowodnym tego znákiem ieſt/ Oraculum Náyświętßego Páſterzá Páſterzow/ Klemensá X. kiedy Roku tego/ Błogosławionemi vſty swemi/ deklarował go za Swiętego.

Winßuięć Zákonie Swięty/ tey łáſki Oycá Swiętego. Coż mowię łáſki. Dekretu/ sentencyey spráwiedliwey. A wiećież iáko Kánonizácyá

Swietych bywa: Per ignem, & aquam. z wielkiemi trudnośćiámi wielkiemi obrotámi/ pro', & contra obiectiami. ſądzą Swietego ták iáko my wnáßych ſądách/ ſądzimy wiec ludzi. Examinuią ieſli chrzczony; ieſli Conſtanter virtutem coluit, ieſli miał cnoty gruntowne według ſtánu/ y wokacyey ſwoiey zwłáßcza virtutes Theologicas/ ieſli vmarł wláſce Bożey Aduocant ná dowod miracula niezmyslone/ yapparentia albo intra limites virtutis naturalis conclusa, ále prawdziwe/ y znaczne/ iákie ieſt wſkrzeßenie vmarłego/ przywrocenie wzroku ſlepemu od narodzenia &c. Co wßytko nalazło ſie w Fráncißku Swietym. Nie iuż Kanonizowáć tego co vwolnił głowe od bolu/ ćiáło od álteracyey. Nie iuż to Oćiec Swiety deklaruie zá Swietego/ co pośćił ẻ mieſá nieiádał/ y Dyabli záwße z poſtem/ á przećie bluźnia Páná Bogá/ Tego roſkazuie Oćiec Naswietßy/ vznáwáć za ſwietego/ co pośćił/ y miał Wiáre Powßechną/ Katholicką/ Rzymſką; á nie Czehyryńſką/ czy tám Krymſką. Co miał przy wierze Swietey/ vczynki chwalebne w łáſce Bożey/ y miłośći gorliwey ku Bogu czynione/ co to cuda/ czynic y po śmierći nieprzeſtáie/ y Thaumaturgiem ſłynie. To Swiety w Kośćiele Powßechnym Rzymſkim/ y ten ieſt prawdziwy Kośćioł/ co każdego wieku Kanonizuie Swietych/ co każdego wieku po wßytkich Kroleſtwach świątobliwośćią znaczną kwitną wnim roznych ſtanow ludźie.

Winßuie Societati IESV, iż nowym Swietym S. Stolice Apoſtolſkiey przyśiegłym in vita Obedyentem/ probuie Kośćioł S. Rzymſki/ bydź prawdziwym Kośćiołem. Kośćioł też Swiety Rzymſki Kánonizácyą S. Fráncißka/ ktorą probat œcumenicum Societatis inſtitutum niebá bydź godne/ diuturnitatem, usq; ad conſummationem ſæculi; Zakonowi Societatis IESV ominuie/ y znáć dáie że ten Swiety Zákon/ Oecumenicos orbi & Vrbi rodzi Patres. Ale ſpoyrzáwßy ná opłákáną Grecyą/ niech mi ſie godzi lub ná máłą chwilę/ we łzy roztopić źrzenice. Vſtáłá tám świątobliwość/ mądrość. O Athenách/ O Areopágu/ áni ſłycháć: Vſtáły cudá/ żadnego prawdziwego Swietego nie náydźieß/ apocrypha, & fabuloſa omnia. A to ſie zſtáło dla tego/ iż Grecyá odpádłá od Jednośći S. Kośćiołá Rzymſkiego. Oprocz wielu inych błedow w Wierze/ ieſt znaczna vnich irreuerentia ku Naswietßemu Sákramentowi. Kryią ſie też znim kiedy nieznáią/ co to ieſt expozycyá ad publicum cultum tey Boſkiey Hoſtyey/ co quadraginta horarum modlitwá/ nieznáią co to ieſt czeſto poſiláć ſie tym pokarmem Anyelſkim. Borgiáßu Swiety/ wielki y cudowny Chwálco náß. Sákrámentu/ ták dalece że perciptibiliter odoratu supernáturali czułeś/ gdy choć occultè ná ktorym mieyſcu latebat Náß. Sakráment. y choć być onim nikt niepowiádał/ albo y vtáić chciał. Vżál ſie nád temi kraiámi z Pánem ſwym w Exácharyſtyey vtaionym nieobyczáynie zachowuiącemi ſie Sint vnum ſicut & nos, per debitum Euchariſtiæ cultum, niech y oni w Jednośći Kośćiołá S. Rzymſkiego uczą ſie od ćiebie adoracyey Bogu Człowiekowi/ ſpeciebus chleba y winá vtáionemu. A my ſłyßąc y widząc to/ w Kośćiele Bożym/ iż nietylko Surgunt indocti, & cælum rapiunt, ále ſurgunt Principes Sale-

ſłużowie

ſinſzowie Borgiáſzowie & cælum rapiunt, dożywotniemi náśladowcámi/ twoiey Franciſzku Kanonizowány świątobliwośći/ bydź obiecuiemy/ vprágniemy. A teraz w dziedzicznym Xieſtwie Páná moiego/ z prawdźiwą wschodnią Cerkwią/ y iey widomym Paſterzem Jáśnie Wielmożnym J. M. X. Gabrielem Kolędą/ posłuſznym Oycowi Swiętemu Metropolitą vznáwamy ćię zá Swiętego Xiążęćia/ zá Trzećiego ordine Generáłá/ Zakonu Swiętego Societatis I E S V. Pasowanego od Chryſtuſá ná ziemi/ y od niegoż w niebie Tyárą chwáły ná wieki vkoronowanego Kawalerá/

AMEN.

